

I.

Danmarks Riges Grundlov af 5. Juni 1849, til hvis Tilvejebringelse de af Kongen i Henhold til § 1 i Valglov til Rigsforsamlingen af 7. Juli 1848 valgte 5 islandske Repræsentanter havde medvirket, kom ikke i sin Helhed til at gælde for Island, uagtet dette var forudsat baade i den nævnte Valglov og i Lov angaaende Valgene til Rigsdagen af 16. Juni 1849 § 37, hvor der — angaaende Landstingskredsene — „forbeholdes nærmere Bestemmelser med Hensyn til Slesvig, Island og Færøerne“.

Allerede inden Rigsforsamlingen var traadt sammen, indkom der gennem Stiftamtmanden over Island en Adresse til Kongen fra en Del i Reykjavik forsamlede Altingsmænd og Embedsmænd, hvori udtaltes Ønske om, at der paa Island oprettedes en Nationalforsamling hvilende paa lige saa frie Grundsætninger og med „de samme Rettigheder, som den vore danske Brødre tiltænkte Rigsdag“, og at der paa Island maatte sammentræde deputerede valgte efter frie Valgprincipper for at overveje de Punkter i den paatænkte Ordning af Danmarks Forfatning, som umiddelbart vedkom Island.

I et Reskript af 23. September 1848 til Stiftamtmanden over Island udtalte Kongen som Svar herpaa, at uagtet han havde maattet lade den Islænderne forholdsvis tilkommende Deltagelse i Rigsforsamlingens Forhandlinger fremtræde paa en anden Maade end for Beboerne i de danske Provinser bestemt, var det dog ikke hans Hensigt, at de Grundlovsbestemmelser, der med Hensyn til Islands særegne Forhold maatte være nødvendige for at ordne denne Landsdels forfatningsmæssige Stilling i Riget, skulde endelig vedtages, førend efter at Islænderne i en egen Forsamling i Landet derover var hørte, og at det i saa Henseende fornødne vilde blive forelagt Altinget ved dets næste ordentlige Sammenkomst. Under 28. September 1849 udkom en Valglov, hvorefter denne Forsamling skulde vælges i Henhold til friere Valgrets- og Valgbarhedsbestemmelser end de, der gjaldt for Valgene til Altinget. Ved Patent af 16. Maj 1850 besluttede Kongen, der i øvrigt havde ønsket, at denne Forsamling kunde have fundet Sted allerede i Aaret 1850, at den skulde træde sammen i Reykjavik den 4. Juli 1851. Men Øjemedet med denne Sammenkaldelse blev, som Kongen udtrykker det i en Kundgørelse til den islandske Befolkning af 12. Maj 1852, „forspildt“, idet der saavel af det af Forsamlingen nedsatte Udvalg som af det aldeles overvejende Flertal af Forsamlingens Medlemmer, der i en Adresse til Kongen havde tiltraadt Udvalgets Betænkning, blev gjort Anskuelser gældende om Islands Stilling i Kongeriget, „som staa i aabenbar Strid med Landets Retstilstand“, og som vilde gaa ud paa en „Sønderlemmelse af det danske Rige“, som Kongen aldrig vilde kunne tilstede. Man havde nemlig fremsat Krav om ikke blot provinsiel Selvstændighed, men en med Kongeriget sideordnet Stilling, Folkerepræsentation med fuldstændig Skatte- og Udgiftsbevillingsret, egen øverste Domstol, egne Ministre, som skulde være indfødte Islændere m. m. Kongen kunde ikke finde det tilraadeligt for Tiden at lade forelægge Udkast til Lov om Islands forfatningsmæssige Stilling i Monarkiet til Betænkning, men bestemte, at det ved Forordn. af 8. Marts 1843 oprettede raadgivende Alting skulde fortsætte sin Virksomhed indenfor de lovbestemte Grænser, men at ingen Forandring i Islands forfatningsmæssige Stilling i Riget vilde ske, før Lovudkast desangaaende havde været Altinget forelagt til Betænkning. I Løbet af Frederik den Syvendes Regeringstid androg Altinget gentagne Gange om, at en Forsamling valgt efter Valgloven af 28. September 1849 paa ny maatte sammentræde og faa et Forfatningsudkast forelagt, eller at et saadant maatte blive forelagt Altinget, men fik Afslag, og i kgl. Bekend-